

DİJİTAL NESİL: K KUŞAĞI

Kasım KAYA*

Öz

Günümüzde iletişim ve bilişim teknolojileri oldukça gelişmiştir. Günümüzün bireyleri ise bu teknolojiler ile birlikte uyumlu uygulamaları da kullanmaktadırlar. Bu uygulamalardan en çok kullanılanlardan biri de sosyal medya uygulamalarıdır. Bu uygulamalar vasıtasıyla her gün binlerce mesaj bildirim paylaşmakta ve çeşitli bilgi, görüş ve fikir alışverişi yapılmaktadır. Günümüzün nesilleri bu teknolojilerin çok geliştiği bir dönemde dünyaya gelmişlerdir. Bu dönemin bireyleri araştırmacı Hertz tarafından K Kuşağı olarak adlandırılmıştır. K Kuşağı bireyler tarafından bilişim ve iletişim teknolojileri dikkatli ve kontrollü şekilde kullanılmalıdır. Bu teknolojilerin dikkatli ve kontrollü bir şekilde kullanılmasının yolu da iyi bir aile iletişimi ile sağlanır. Aynı zamanda bu kuşağa teknoloji nesli de denmektedir. Bu kuşağa teknoloji, ekonomik kriz ve terör konuları güç vermektedir. Bu jenerasyonun özellikleri de yaratıcılık, yalnızlık, cömertlik, geleneksel kurumlara güvensizlik ve kaygı olarak bilinmektedir.

Anahtar kelimeler: K kuşağı, teknoloji kuşağı, teknoloji, aile ilişkisi

DIGITAL GENERATION: K GENERATION

Abstract

Today, communication and information technologies are highly developed. Today's individuals use compatible applications with these Technologies. One of the most used of these applications is social media applications. Through these applications, thousands of messages are shared every day and various information, thoughts and opinions are exchanged. Today's generations came to the world in a period when these technologies developed much. Individuals of this period were named as K Generation by researcher Hertz. Information and communication technologies should be used carefully and in a controlled manner by individuals in K Generation. The way to use these technologies carefully and in a controlled manner is provided by a good family communication. This generation is also called technology generation. Technology, economic crisis and terrorism strengthen this generation. The characteristics of this generation are also known as creativity, loneliness, generosity, anxiety and distrust to traditional institutions.

Keywords: K Generation, technology generation, technology, family relationship

---

* Dr. Öğr. Üyesi, Harran Üniversitesi, İ.İ.B.F., İşletme Bölümü, kkaya@harran.edu.tr

GİRİŞ

Çağımız birçok alanda teknolojik gelişmeler yaşamaktadır. Buna göre teknolojik cihazların varlığı ile yaşamlarını devam ettiren günümüzün nesli (Uzun, 2016) “internet kuşağı” (Oblinger ve Oblinger, 2005) ve “dijital yerliler” (Prensky, 2001) şeklinde ifade edilmektedir. Bu nesil dijital çağda yaşamakta ve bir birçok alanda teknolojik gelişmelere şahit olmaktadır ve bu teknolojik gelişmelere de kolayca uyum sağlayabilmektedir (Kapil ve Roy, 2014).

Çağımızın nesli internet ortamında yaşamını sürdürdüğünden dolayı istedikleri ve arzu ettikleri bilgiye kolayca ve hızlı bir şekilde erişebilmektedir (Twenge ve Diğ., 2010). Teknolojinin çok geliştiği ortamda dünyaya gelen nesiller teknoloji nesli olarak tanımlanmaktadır. Bu nesil sanal ortamda iletişim kurabilmekte, eğitim alabilmekte, iş yapabilmekte, çeşitli aktiviteler ile eğlenebilmekte ve bunun gibi birçok eylem ve faaliyetleri yapabilmektedir. Yine bu nesil bilgiyi farklı şekilde kullanabilmekte (Prensky, 2001) ve özgüvenleri sayesinde ilerideki yaşamlarını garantilemek istemektedirler (Özkan ve Solmaz, 2015). İletişim ve bilişim teknolojilerinin gelişmesine bağlı olarak ta sosyal medya veya sanal olarak adlandırılan uygulamaların kullanımı da artmıştır. Bu uygulamalar vasıtasıyla insanlar düşünce ve görüşlerini paylaşmaktadır. Günümüzün insanları da bu teknolojinin fırsatlarından yararlanmaktadır.

Bu çalışmada günümüzün teknoloji kuşağı olan K Kuşağı açıklanacaktır. İlk olarak kuşak tanımı ve sınıflandırması izah edilecektir. Daha sonra K Kuşağının özellikleri, bu kuşağın teknoloji ile ilişkisi ve aile içi iletişim açıklanacaktır.

1. Kuşak Tanımı

Kuşak kavram olarak aynı yıllarda doğmuş ve aynı dönemleri paylaşmış insan toplulukları olarak açıklanmakta ve bu kuşakların özelliklerini tespit etmek için çeşitli bilimsel çalışmalar yapılmaktadır. Kuşak sosyo-ekonomik açıdan değerlendirilerek iş yaşamında ve pazarlamada hedef ve stratejiler belirlenmektedir. Her ne kadar bu hedef ve stratejiler sosyo-ekonomik açıdan tespit edilse de bu bireylerin kendine özgü arzu, istek ve tercihleri bulunmaktadır. Bireyler arasındaki bu farklılıklar, bireyin toplum içerisinde

hareketini, davranışını ve tarzını uygulama imkânı sağlar. Böylece aynı kuşak içerisinde yer alan her bireyin toplum içerisinde iletişim kurma tarzı değişkenlik gösterebilmektedir. Kuşak içerisinde meydana gelen deneyimler önceki ve sonraki kuşakların inanç, tutum ve hareketlerini etkilemektedir (Öz, 2015: 1).

Aynı çağlarda yaşamış olan ve aynı özellikleri barındıran insan toplulukları kuşak şeklinde açıklanmaktadır (Aygenoğlu, 2015:1). Aynı kuşak içerisinde yer alan bireylerin ortak özelliklere sahip olması ve farklı çağlardaki bireylerinde diğer kuşaktan farklı özellikleri olması sebebiyle bu konu bilim adamlarının ve araştırmacıların ilgisini çekmekte ve buna yönelikte yoğun araştırmalar yapılmaktadır. Günümüzde aynı anda 5 kuşak birlikte yaşamaktadır. Kuşaklar arasındaki değer farklılıkları ve sosyal problemler iş yaşamını ve çalışma koşullarını etkileyebilecek düzeydedir (Aygenoğlu, 2015:1).

Kuşaklar ile ilgili ilk araştırma bir Alman filozof ve sosyolog olan Karl Mannheim (1952) tarafından “Kuşakların Problemleri” adıyla yapılmıştır. Araştırmacı, kuşak olgusundan bahsedebilmek bazı temel unsurların gerekli olduğunu ifade etmiştir. Bunun için yeni kişilerin topluluğa katılması, yaşlı bireylerin yer almaması, bir neslin ardından yeni nesillerin gelmesi ve nesillerin ardındaki nesile deneyimlerini aktarabilmesi gibi ana unsurların olması gerektiği açıklanmıştır (Aşkar, 2018:3).

Kuşak olgusu sosyolojik açıdan güçlü bir temele dayanırken iş yaşamı ve diğer ortamlarda kuşak ile ilgili ileri sürülen kanıtlar bilimsel açıdan çeşitli karışıklıklar içermektedir. Çeşitli bilimsel çalışmalarda kuşak ile ilgili tahmini farklılıklar tespit edilememektedir ve yaş ve kuşak ile ilişkili ayrımın gözlemlenen farklılıklarında doğru netice vermemektedir. Örnek verecek olursak iş yaşamında kuşak farklılıkları ile ilgili ileri sürülen kanıtlarda çok çeşitli problem ve sorunlar vardır. Kuşak olgusu ile ilgili unsurlar çok net değildir ve yöneticilerle ilgili elverişli bir fikir olarak diğer gruplarda yer alan çalışanların farklı unsur ve tercihleri yer almaktadır. Yeni ayırt edici ek faktörler ile kuşaklar dikkate alınırken daha doğru bir emsal olduğu dikkate alınmalıdır (Pary ve Urvin, 2010: 79-96).

Kuşak kavramının tarihi ile ilgili yazılı kaynakların çeşitli bilim dallarında Eski Mısır Uygarlığına, bazılarında ise Antik Yunan'a kadar uzandığı açıklanır (Adıgüzel, ve Diğ., 2014).

2. Kuşak Kavramını Oluşturan Etkenler

Literatürlerin geneline bakıldığında, sosyo-ekonomik açıdan meydana gelen olaylar neticesinde kuşaklar oluşmakta ve bu sosyo-ekonomik yaşamda meydana gelen değişimler neticesinde ise kuşaklar arasında çalışma biçimi, yaşama bakış açıları ve yaşam tarzları gibi çeşitli hususlarda farklar görülmektedir (Keleş, 2011:129).

Buraya kadar açıklanan Kuşak kavramını daha iyi anlayabilmek için bazı kavramların incelenmesi gerekir. Bunlardan ilk olarak yaş olgusu açıklanacak daha sonra fiziksel yaş ve yaşam seyri teorisi açıklanacaktır.

2.1. Yaş Olgusu

Bu kavram Türk Dil Kurumuna ait sözlükte; bir varlığın doğuşundan yaşamı süresince tekrarlı belli zaman aralıklarının toplamı ya da doğuştan itibaren geçen zaman şeklinde açıklanır ve yıl birimi ile ölçülür (www.tdk.gov.tr).

Batı toplumunda doğum yılı bireyin bir işi yapabilmesine veya yapamamasına sebep olan en ehemmiyetli hususlardan birisidir. Lakin sanayi çağını görmüş toplumlarda kronolojik yaşın ehemmiyeti bulunmamaktadır ve bir hükmü de yoktur. Fortes (1984) tarafından ifade edildiği üzere yılı numaralandırma şeklinde tarih hususu çeşitli Afrika kültürlerinde veya çeşitli topluluklarda yer almayabilir. Bu kültürlerde bu tarih anlayışının olmayışı takvim sistemlerinin olmadığı şeklinde açıklanamaz. Bu kültürler, tayfun, deprem ve afet gibi ya da kendi kültürlerine uygun bir unsur referans noktası olarak dikkate alırlar. Batılı toplumların takvimlendirme sistemi kronolojik yaş unsuru bilim ve tekniğe göre değerlendirilmektedir (Fortes, 1984).

Buna göre kronolojik olarak yaş unsurunu takvim sistemiyle ilişkilendirmek sadece kültürlerin veya toplulukların yapısına göredir. Bu unsur kapitalizmin

gelişimiyle birlikte ehemmiyeti artan takvim ve saatin belli kavramlarla ilişkili olmasıdır (Thompson, 1967).

2.2. Fiziksel Yaş

Doğum, çocukluk, ergenlik ve yetişkinlik süreçleridir. Bir bireyin zamanın gelişmesine bağlı olarak vücudunda bir takım yıpranma ve zedelenme gibi olaylar oluşur. Bu husus bilimde biyolojik yaşlanma şeklinde açıklanır. Kişilerin vücut ve bedenlerinde meydana gelen farklılıklar bireye ve zamana bağlı olarak değişir. Yine yaş kavramı değişik bir tanımlamaya göre insanın kontrolü dışında ve sürekli bir cereyan halinde olan ve dünyanın tamamında genel geçer bir olgu şeklinde açıklanır (Adıgüzel ve Diğ., 2014:168).

Alexis de Tocqueville tarafından 1945 senesinde yazılan Amerika'da Demokrasi isimli bir araştırmada Amerika Birleşik Devletleri ülkesinin devamlı bir şekilde değişiminden bahsedilir. Sürekli olarak değişim kaynağının neticesinde toplum içerisinde var olan ve kaçınılmayan kuşakların devir hızlarının (generational turnover) süreçleridir. Buna göre ileri yaşta olan kuşaklar yerini daha genç kuşağa veya nesillere devrederken her kuşağın bireyleri kendilerine ait değerleri, hal, davranış ve yaşam tarzlarını getirirler. Bir kuşağın diğer kuşağa aktardığı farklı bakış açıları ve bazı durumlarda çatışmaya yol açan fikir ve görüşlerin toplumun politik ve sosyal dokusunda acıklı değişimlere yol açma kuvvetine sahip olabilmektedir (Bennet ve Rademacher, 1997).

2.3. Yaşam Seyri Teorisi (The Life Course Theory)

Kişilerin yaşam ile ilgili deneyimlerini ve bu deneyimlerin yapmış olduğu etkileri incelemek için kurgulanmış bir teoremdir. Biyoloji, felsefe, tarih ve psikoloji gibi çok çeşitli bilim dalları ile ilgili yaklaşımları içerir. Yaşam seyri teorisinde çeşitli disiplinler arası deneysel gözlemler yer alır. Bu teori kişilerin gelişimleri ve iş yapma ve düşüncenin yeni şekli olarak isimlendirilir (Osunluk, 2011). Hatta yaşam seyri teorisi kişilerin toplum içerisinde yaşamlarını ne şekilde idame edeceklerini düşünme şekline ve kişilerin gelişimleri ile ilişkili karar vermeye yardım edecek bir yaklaşım olarak dikkate alınır.

Bireylerin yaşantıları, yaşama sonucu ortaya çıkan içsel duygular, deneyimler ve bireysel özelliklerinin, sosyal çevrenin, sosyo-ekonomik olayların, tarihsel aşamaların ve geçmiş yaşamıyla ilgili deneyimlerini, geleceğini ve karakterini ne şekilde etkilediğini incelemek yaşam seyri teorisinin konularıdır. Benson (2001) tarafından yaşam seyri, bireyin anne rahminden mezara kadar geçen bir yaşama zamanını ve yaşama zamanı boyunca elde edilen tecrübeler olarak açıklanır (Benson, 2001).

Bu teoriyi incelediğimizde; kişinin aile hayatı, bağlantıları, çalışma yaşantısı, bireyin sıhhatti, eğitim hayatındaki durumu, sosyal çevresi ile ilgili farklılıklar nedeniyle meydana gelen geçişkenlikleri yansıtmayla yaşam seyrinin anlaşılmasını kolaylaştırmaktır (Bynner, 2001).

3. Kuşakların Sınıflandırılması

Eski dönemlerde yaşlı genç diye ayırım yapılırken günümüzde nesil, kuşak gibi adlarla ayırım yapılmaktadır. Günümüzde toplumlar en çok kuşak ile adlandırılmaktadır. Günümüzde ise altı kuşak bulunmaktadır. Bu kuşakları şöyle açıklayabiliriz.

3.1. Sessiz kuşak (1925 - 1945):

Bu kuşak 1925-1945 seneleri arasında doğan kişilerdir ve aynı zamanda bu dönemde İkinci Dünya Savaşı yaşanmıştır. Bu dönemde İkinci Dünya Savaşı haricinde 1929 yılında önemli bir ekonomik kriz meydana gelmiştir. Bu kuşağın bireylerinin yaşları ikinci Dünya Savaşına katılamayacak şekilde çok küçüktür. Bu dönemde belirtildiği üzere İkinci Dünya Savaşı çıkmıştır ve bu nesil savaşın acısını sosyo-ekonomik açıdan çekmiştir. Bundan dolayı Sessiz Kuşak, Savaş Kuşağı şeklinde adlandırılır (Levickaite, 2010: 171).

Bu kuşak yeryüzüne gelen en küçük kuşaklardan biri şeklinde hatırlanır. Sessiz Kuşak Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk dönemlerini görmüşlerdir ve sessiz kuşaktan günümüz neslinin büyük dedeleri, büyükbabaları, anneanneleri ve babaanneleri vardır.

Sessiz Kuşak aynı zamanda Gelenekselciler (Traditionalist) olarak isimlendirilir. Bu kuşağın bu şekilde adlandırılmasının sebebi bu dönemin bireyleri ekonomik krizler, darboğazlar, açlık ve tasarruf yapma gibi bir takım baskılara ve sıkıntılara maruz kalmışlardır. Bu olaylara karşı da tedbirli davranmak zorunda kaldıkları için Gelenekselciler olarak adlandırılmaktadır. Yine bu nesil yaşantıları ile konular için risk almada oldukça temkinlidir (Lehto ve Diğ., 2006).

Sessiz kuşağın kültürel unsurlarında oldukça kalabalık aileler ve çok derin bir komşuluk bağları vardır. Bu kuşakta bireyler uyum konusuna ve güvenme duygusuna çok değer vermektedirler. Bu kuşağın bireyleri devlet otoritesine saygılı, iş hayatında çalışkan ve toplumun değer yargılarına önem verirler. Yine bu kuşağın bireylerinin felsefesi “yaşamak için çalışmak” tır” (Gilbaugh, 2010:4).

Günümüzün çalışma yaşantısının temelini atan bu neslin bireylerinin çoğu artık emekli olmuştur ve bu neslin günümüzde çalışan bireyleri çok azdır. Bu kuşağın bireyleri çok bilgili ve iş yaşamı için pratik zekalı olması sayesinde çok sayıda büyük işletmede üst yönetici pozisyonunda görev almaktadırlar (Zemke ve Diğ., 1999: 45-46). Sessiz kuşak, direk olarak yazılı ve posta gibi iletişim kaynaklarını tercih etmektedirler ve basit, sade ve özet bilgileri kullanma taraftarıdır. Literatür bilgilerine göre bu dönemin en yaşlı bireyleridir.

3.2. Baby Boomers (1946-1964)

1946-1964 seneleri arasındaki dönem Baby Boomers kuşağı olarak adlandırılır. Bu dönemde İkinci Dünya Savaşından dolayı azalan dünya nüfusu çok ani bir artış gösterdiğinden bu isimle adlandırılmaktadır. ABD’ de 1970 senesinde yayımlanan bir köşe yazısında bu ifade kullanılmıştır. Baby Boomers kuşağı dünya geneli nüfusunun yaklaşık yüzde on dördüne ve ülkemiz genel nüfusunun yaklaşık olarak yüzde onbeşine denk gelmektedir. Bu kuşağa ait aileler kendilerinden önceki nesile ve kendi çocuklarına baktıklarından dolayı sandwich kuşak adı ile tabir edilir (Aşkar, 2018:7).

Baby Boomers kuşağına ait bireyler hızlı nüfus artışında yer almalarından kaynaklı olarak sosyal, siyasal ve ekonomik koşulları, çalışma yaşamını, kültürel anlamdaki değişimleri, sağlıkla ilgili gelişmeleri etkilemişlerdir. Bu kuşağın temel prensibi “çalışmak için yaşamaktır”. Bu kuşağa ait bireyler artık yaşlı olmalarından dolayı iş hayatından ayrılarak emekli olmaya başlamıştır (Mandalı, 2017:54).

Bu kuşak üyeleri, nüfusta önemli bir orana sahip olduklarından, hayatları boyunca ekonomiyi, finansal dengeleri, iş hayatını, kültürel değişimleri; emekli olurken de sosyal güvenlik kurumları, sağlık kuruluşları gibi sistemleri etkileyen bir role sahip olmuştur (Macunovich, 2000). Baby Boomers kuşağının hayat felsefesinde çalışmak oldukça önemlidir. Bu kuşağın bireyleri yaşamak için mutlaka çalışılması gerektiğini düşünürler. Kariyer yaşamları yavaş yavaş sona ermeye başlayan, emekli olmaya başlamış kuşaktır. Kısa vadede iş yaşamındaki yerlerini X ve Y kuşaklarına devredeceği öngörülmektedir

3.3. X Kuşağı/Baby Busters/X Generation (1965-1980)

Yirminci yüzyılın başlarında ortaya çıkan ekonomik kriz sebebiyle etkilenen Sessiz Kuşağın evlatlarından olan X kuşağı bireyleri de bu etkileşimden kayda değer bir şekilde nasibini almıştır. Bu yaşanan sosyal ve ekonomik değişime karşı kendilerini adapte etmek için çok gayret göstermelerine rağmen bu jenerasyon kendilerini dışlanmış bireyler olarak hissederler. Bu anılan dönemde hayat şartlarının çok değişmesi ve ortaya çıkan rekabet koşullarına ayak uyduramama, topluma yetişememe ve zamana uyum sağlayamama temeline dayanan etkiler meydana gelmiştir. Geri kalma veya yetişememe kaygısı aynı şekilde Lost Generation (Kayıp Kuşak) şeklinde isimlendirilmesinin temel sebebi olmuştur. Bu kuşağın üyeleri kendilerini parçası oldukları toplumun zıttı olarak betimlemektedir. Daha sert olan müzik zevkleri, punk vb. değişik yaşam şekilleri, değişik kıyafet stilleri ve aşırı sert politik hal ve hareketleri ile bahsettikleri zıtlığın örneklerini gösterirler. Hayatta varlıklarını sürdürmelerini diğer nesillerden değişik şekillerde mal mülk, saygın bir mevki ve para edinme

kaygıları ve sosyalleşme ihtiyaçları ile açıklamaya çalışmaktadırlar (DeWall ve Diğ., 2011: 200 - 207).

3.4. Y Kuşağı (1981-1999)

Lower (2008) tarafından Y kuşağının doğum yılları aralığı hiçbir parametre ile sınırlandırılmamış şekilde ifade edilir. Bu konunun birçok uzmanı ve bilim adamları tarafından 1980 ile 2001 yılları arasında doğan bireyler Y Kuşağı olarak anılır. Yine farklı kaynaklarda Millennials (Milenyum Kuşağı), Generation Next (Gelecek Kuşak), Digital Generation (Dijital Kuşak), Echo Boomers (Eko Patlaması) ve Nexters (Bir Sonrakiler) gibi farklı şekillerde isim verilmektedir.

Y kuşağı bireylerinin hayatlarına dijital medyanın girdiği görülmekte ve bu kuşak bunun cazibesi ile büyümektedir. Arkadaşlarına, ailelerine, bilgilere ve eğlenceye günün her anında ulaşma imkânı olan bu bireyler, küresel ekonomik krizden diğer kuşaklara kıyasla daha fazla etkilemesine rağmen iyimserliklerini koruyabilmişlerdir. İlgi odağı olmaya alışık olmalarının yanında beklentilerini yüksek tutan kuşak üyeleri hedeflerini de net olarak tanımlamaktadırlar. Diğer kuşaklara göre en yaşlı ebeveynlere sahip olan bu bireyler çekirdek aile içerisinde yetişmişlerdir. Dörtte birinin ebeveynleri en az üniversite eğitimi almışken, üçte biri boşanmış anne ve babaya sahiptir (Zemke ve Diğ., 2013; 120-125).

Türkiye’de özgürlüğüne düşkün, kolayca uyum sağlayabilen, hızlıca vazgeçen, iyi eğitilmiş, otoriteye meydan okuyan, teknoloji seven gençlerden oluşan bu bireyler; sahip oldukları fırsatlar sayesinde küreselleşmenin etkilerinin en iyi şekilde hissedildiği, ekonomi ve kültürlerarası etkileşimin arttığı bir dönemde yaşamaktadır (Türk, 2013). Türkiye’de, Avrupa’nın pek çok ülkesindeki toplam nüfustan daha fazla sayıda Y Kuşağı üyesi yaşamaktadır (Toruntay, 2011).

3.5. Z Kuşağı (2000 ve Sonrası)

Bu kuşak döneminde hayatın her alanında teknolojik gelişmeler olması neticesinde bunların olanaklarından yararlanmaktadır. Yine bu kuşak

döneminde iletişim ve bilişim teknolojileri oldukça geliştiğinden çok uzak noktalardan elektronik cihazlarla sözel veya görüntülü bağlantı kurabilmektedirler. Kendinden önceki nesillere kıyasla internet ve elektronik cihazlar ile sosyal medyayı çok yoğun bir şekilde kullandıkları için fiziki olarak tek başlarına yaşamaktalar ve yalnızlık meyilli bireylerdir. Bu kuşağın teknik becerileri oldukça iyi olmasından dolayı aynı anda birkaç işle ilgilenabilmektedirler. İnsanlığın geçmişi ile kıyaslandığında göz, kulak ve el gibi motor beceri senkronizasyonun en çok geliştiği bireylerdir. Lakin oldukça olumlu görünen bu unsurlar bu bireylerde konsantrasyon ve özen ile ilgili birtakım problemlere yol açabilmektedir. Uzun vadede hafızalarını etkili kullanabilmek için ezberleme yerine unsurları oyunlaştırmakta, hayale dönüştürmekte ve hikâyeleştirmektedirler. İş yaşamına atıldıklarında karar vermelerini gerektiren her şey sistemler tarafından yapılacağı ve yapay zekâ tarafında karar veriliyor olacağı için çok daha az sorun ile karşı karşıya kalacakları ileri sürülmektedir. Bu kuşağın üyeleri tatminsiz, kararsız ve doğuştan tüketici oldukları için yaşamlarında otorite kavramının öneminin kalmayacağı düşünülmektedir (Toruntay, 2011).

İş hayatını teknolojik gelişmelerin desteklediği ve bürokratik işlemlerin ortadan kaldırılacağından “Ben” merkezli artan çalışan taleplerini yanıtlayacak elastiki sistemlerin planlanması ve uygun çevrenin oluşmasına gereksinim duyulacaktır. Örneğin marka sadakatleri zayıf olacağı için bu kuşak mensuplarının küçük yaşlarda zihinlerine yerleşecek işlere yönelme planları vardır. Standart politikaları bir kenara bırakmak zorunda kalacak olan insan kaynakları departmanlarının ise hızlı ve esnek olmalarını sağlayacak yeni politikalara ihtiyaçları olacaktır (Mengi, 2011).

3.6. K Kuşağı

Türkiye’de çeşitli bilimsel araştırmalar yapılmasına rağmen yabancı ülkelerde kuşaklar hakkında daha fazla bilimsel çalışmalar yapılmıştır ve bu konu hakkında çeşitli teoriler ortaya konmuştur. Geçen dönemlere bakıldığında her bir kuşak için 70-80 yıllık periyotta yükselme, uyanış, aydınlanma ve buhran aşamaları olmaktadır. Yirminci asırda kuşaklar 20 ile 25 yıllık periyotlara göre

belirlenmiştir ve kuşaklar her dönemde meydana gelen olay veya hadiselerle göre çeşitli adlar ile ifade edilmiştir (Duygulu, 2018:639).

İngiliz bilim insanı ve araştırmacı Noreena Hertz 1995 ile 2002 yılları arasında doğan ve yaşları 13 ile 22 yaşları arasında değişen gençler ile araştırma yapmıştır. Araştırmada elde ettiği bulgulara göre daha önce yapılan kuşak sınıflandırmalardan farklı olarak bu kuşağı mucit, üretici ve oluşturucu şeklinde ifade etmiştir ve bu dönemdeki nesli K kuşağı şeklinde adlandırmıştır. Araştırmacı bu nesil için K Kuşağı kullanmasının nedeni ise dünyanın varoluşu ile ilgili süreci tehdit şeklinde algılayan bu nesli açıklarken Açlık Oyunları (Hunger Games) filminin ana karakteri Katniss Everdeen' den esinlenerek bu kuşağa onun adının baş harfini vermiştir. Dünyanın kendine ait birtakım fanusların varlığını kabul eden ve "biz yapabiliriz" diyen Y kuşağının ilk dönemlerine göre bu nesil Y kuşağından farklı olarak Katniss Everdeen'in tecrübe ettiği ve Hobbes' in açıkladığı şekilde haksız, totaliter ve adaletsizdir (Bozkuş, 2017).

Hertz tarafından yapılan araştırmada bu kuşağın en çok kaygılandığı unsurlar sevdiklerini kaybetme veya hayatta başarılı olamama durumu değildir. Bu kuşak terörden, iş bulamamaktan, iklimde meydana gelen değişiklikten kaygı duymaktadırlar. Bu neslin yaklaşık yarısı maaşı iyi olan bir iş bulup 10 yıllık zaman sürecinde hem kariyer elde etmek hem de başarılı olmak için çalışmak istemektedirler. K Kuşağı Z kuşağına göre 2008 yılında yaşanan ekonomik krizden dolayı iş bulma ve ekonomik özgürlükler konusunda daha kaygılıdır. Bu sebeple güvensizlik ve kaygı duygularına kapılırlar. Bu jenerasyonun kişileri ürünler ve işletmeler konusunda düşünce ve görüşlerini teknolojik cihazlar üzerinden yaparlar ve bu konularda yaşanan problemlere hızlıca çözümler bulunmasını isterler. Yaşamış oldukları sıkıntıları ve problemleri sosyal medyadan açıklarlar. Çeşitli bilgi seçeneklerinin olması sebebiyle tüketimde yaratıcılık ve bilinçli satın alma ile ilgili olarak K kuşağı diğer kuşaklara göre daha fazla ehemmiyet verirler. Bu kuşak ayrıca devlet kurumlarına karşı güven sorunu yaşamakta ve cömertlik, küresel ısınma gibi konularda ise çeşitli kaygıları vardır (Hertz, 2015).

Teknoloji kuşağı olan K Kuşağı bireylerin demografik faktörlere göre teknolojiye yenilikçi eğilimlerini belirlemek için yapılan bir araştırmada cinsiyetleri açısından teknolojiye yenilikçi eğilimleri istatistiksel açıdan önemli bulunmuştur. Kadınların erkeklere kıyasla teknolojiye yenilikçi eğilimlerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır (Arslan ve Nur, 2018:343).

Araştırmacı yazar Will Heilpern, Hertz'in K kuşağı olarak adlandırdığı jenerasyonunu şekillendiren üç farklı güç olduğunu açıklamıştır. Bu güçler teknoloji, küresel ölçekli ekonomik kriz ve terörizmdir (Heilpern, 2016). Bunları şöyle açıklayabiliriz:

Teknoloji: K Kuşağı döneminde bilişim ve iletişim teknolojileri oldukça gelişmiştir. Bu teknolojiler sayesinde sosyal medya kullanımı da oldukça artmıştır. Bunun sonucunda bu jenerasyon süper sosyal, süper bağlantılı ve devamlı bir şekilde açıktır. Ayrıca K kuşağı akıllı telefon jenerasyonu olarak ifade edilir (Hertz, 2015). Sosyal medya ve internet kullanımının artması ve bilişim teknolojinin gelişmesi sonucu hastalık derecesine varan bağımlılık problemleri ortaya çıkmıştır. Bu teknolojiler her gün yüzbinlerce genç tarafından saatlerce kullanılmaktadır. Hareketsiz kalınması sonucu bir takım sağlık problemleri ve çeşitli ruhsal, sosyal ve psikolojik problemler meydana gelmektedir.

Ekonomik Kriz: Y nesli döneminde dünya genelinde ekonomik açıdan gelişmeler iyi olması rağmen K kuşağında 2008 yılında ekonomik kriz meydana gelmiştir. Bu jenerasyonun yaşamış olduğu ekonomik kriz neticesinde ileriki yaşamları için çeşitli kaygıları vardır ve ekonomik konularda güvensizlik duygusu yaşamaktadırlar. Bunun neticesinde iş bulamama konusunda kaygılanmaktadır ve iyi bir kariyer elde etmek için de birtakım olumsuz düşünceleri vardır.

Terör: Bu kuşağı çok derinden etkileyen diğer bir problem var olan tehlikeler bu jenerasyonu daha düşünceli ve kaygılı yapmaktadır. Bu durumu Hertz bilişim ve iletişim teknolojilerin çok gelişmesine bağlayarak akıllı telefonlar sayesinde günün her anında terör, şiddet ve savaş haberleri öğrenilebilmektedir

(Hertz, 2015). Bu sebeple günümüzün terör ve şiddet olayları bu kuşağın ileriye yönelik hedeflerini ve amaçlarını daha çok etkileyebilmektedir.

3.6.1. K Kuşağının Karakteristik Özellikleri

Araştırmacı yazar Heilpern, Hertz'in çalışması doğrultusunda bu kuşağın özelliklerini şöyle açıklamıştır (Heilpern, 2016):

Kaygı: Bu kuşak diğer jenerasyonlara nazaran terör, ekonomik kriz ve küresel ısınma gibi birtakım tehditleri haberleşme teknolojisinin gelişmesi ile günün her anında ve çok hızlı şekilde öğrendikleri için daha fazla kaygılı ve düşünceli olmaktadır. Ayrıca ekonomik kriz, iş bulma problemi ve göçmen sorunları ile ilgili konularda bir takım olumsuz fikir ve görüşleri vardır.

Geleneksel Kurumlar ile İlgili Güvensizlik: Özellikle kadınlar geleneksel kurumlara karşı güven sorunu yaşamaktadır. Yetişkin bireylere büyük işletmelerin “doğru işler yaptıklarına” inanıyor musun? diye sorulduğunda yüzde 60' ı inandıklarını ifade etmişlerdir. Aynı soruya kadınların sadece yüzde 6'sı doğru işler yaptıklarına inanmışlardır (Hertz, 2015). Buna göre büyük şirketlere ve devlet kurumlarına karşı da güven sorunu yaşadıkları görülmektedir.

Aksu (2019) tarafından yapılan bir araştırmada 1995-2002 seneleri arası doğan, üniversiteye yeni başlamış olan ve 17 ile 24 yaşları arasında 29 kişi ile üç farklı grup yapılarak bir bilimsel çalışma yapılmıştır. Bu bilimsel çalışma, üniversitede okuyan ve üniversiteye yeni başlayacak, oy verme hakkını elde eden/edecek K ve Z kuşakları ile yürütülmüştür. K kuşağının seçim kampanyaları ile ilgili genel algıları incelendiğinde seçim kampanyalarına güvensizlik duydukları saptanmıştır. Ayrıca seçim kampanyasına yönelik faaliyetlerin de ikna edicilikten uzak olduğu belirlenmiştir. Ayrıca K Kuşağının bireyleri, seçimlerde gerçekleştirilen propagandaları lüzumsuz ve israf olarak izah etmektedirler (Aksu, 2019)

Cömertlik: Hertz tarafından akıllı telefonlar sayesinde bu dönemin gençliği çok yoğun bir şekilde öz-çekim veya selfie yapmalarına rağmen egoist olmadıkları ifade edilmektedir. Bu jenerasyon kazançlarının önemli kısmını hayır

faaliyetlerine harcarlar. Yine Hertz tarafından yapılan araştırmada K kuşağının %90' dan fazlası ihtiyaç sahibi kişilere yardım edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır (Hertz, 2015). Bu sonuçlara göre K kuşağı eşitsizlik konusuna oldukça önem vermekte ve bu durumdan rahatsız olduğu anlaşılmaktadır.

Yalnızlık: K kuşağı döneminde iletişim ve bilişim teknolojileri oldukça gelişmiştir. Bunun sayesinde bu jenerasyon devamlı şekilde sosyal medyada arkadaş grupları ile iletişim halindedirler. Bu bireylerin % 80' i sosyal medyadan görüşmek yerine yüz yüze görüşme yapmayı tercih ettikleri ifade edilmektedir (Hertz, 2015). Bu sonuç bu bireylerin yalnız olduğunu göstermektedir. Bu kuşak sosyal medya aracılığıyla sürekli iletişim kurmalarına ve çeşitli faaliyetler yapmalarına rağmen en önemli sorunlarından birinin de yalnızlık olduğu görülmektedir.

Yaratıcılık: Bu nesil üretmek, icat yaparak ve yeni bir şeyler tasarlayarak görünür olmayı, kendini ispat etmenin bir şekli olarak görmektedir. Aynı zamanda bu nesil yeni bir şeyler üretmeyi ve icat etmeyi çok sevmektedir. Bu neslin özgüvenin oldukça fazla olması ve arzu ettikleri zamanda bütün bilgilere erişebilmeleri onları bu duruma getirmiştir. Günümüzde bilim, teknoloji ve internet o kadar gelişmiştir ki yapılmak istenen herhangi bir araştırma ile ilgili materyale ve unsurlarına kolayca ulaşmak mümkündür.

3.6.2. Teknoloji-K Kuşağı İlişkisi

Bu nesli çok yoğun bir biçimde etkileyen unsurlar, terör olayları, şiddet, ekonomik kriz, küresel ısınma ve eşitsizlik' tir. Bu olayların olduğu dönemde ise bilişim ve iletişim teknolojileri çok önemli ilerlemeler kaydetmiştir ve bu olumlu gelişmeler onlar için bir avantaj yaratmıştır. K Kuşağının teknolojik konularda beklenti, düşünce ve fikirleri kendinden önceki jenerasyon ile değerlendirdiğinde çok önemli değişiklikler olduğu hemen anlaşılmaktadır (Arslan ve Nur, 2018:335).

Teknolojide meydana gelen gelişmeler kendinden önceki nesilleri de olabildiğince etkilemiştir ve bu kuşaklar teknolojideki bu gelişmeleri kendisi ve çevresi için nasıl kullanacağı konusunda şaşırılmış bir tavır sergiledikleri

görülmektedir. Bu gelişmeler K kuşağı döneminde olduğu için bu jenerasyonda yer alan bireyler kendisi ve çevresi için nasıl verimli ve faydalı kullanacağı konusunda daha bilgilidir (Hertz, 2015).

Akıllı cep telefonları yine bu dönemde kullanımı söz konusudur. Akıllı cep telefonları K Kuşağı tarafından yoğun bir şekilde kullanılmaktadır. Bu cihazlar K Kuşağının yaşamının her anında yer alarak düşünce, fikir ve tarzlarına etki yapmaktadır. Bu cihazlar bir nevi ailesi, haber kaynağı ve arkadaşları olduğu söylenebilir. Bu telefonlar ile internete bağlandıklarından dolayı devamlı gazetelerden haberleri alabilmekte ve arkadaşları ile sürekli temas halindedirler. Bu fırsatlardan dolayı bu nesil anlık olarak haberleri ve dünya da olup biten gelişmeleri takip edebilmektedir. Doğal olarak bu gelişmeleri takip eden bu jenerasyonun bireyleri daha önceki neslin bireyelerine göre daha kaygılı ve gerçekçidir (Azanpa, 2017).

K Kuşağı son derece girişimci olması sebebi ile birden fazla işi aynı anda yapabilme özelliğine sahiptir. Yine bu nesil bilişim teknolojisinin gelişmesi ile birlikte oldukça sosyal bir nesildir ve birçok işini dijital ortamlardan gerçekleştirebilmektedir (Bozkuş, 2017). Bu nesil özellikle son dönemlerde yapay zekâ tasarımları ve sistemleri, robot teknolojileri, nanoteknoloji gibi birçok teknolojik gelişmeleri görmekte ve görmeye de devam ettiğinden bu gelişmelere olabildiğince adapte olmuştur. Bu alanda faaliyet yürüten enternasyonal şirketlerde insan kaynakları için istenen ve arzu edilen bireyler olarak görülmektedir.

Page Group şirketinin Müdürlüğünü yapan Hugo Campo K Kuşağın herhangi bir şirkette işe başlamadan önce iş ahlakına, iş ile özel hayatı arasındaki dengeye ve hayatındaki çeşitliliğe önem verdiğini ifade etmektedir. Yine bu jenerasyon şirket yöneticilerinin klasik yönetim anlayışının hâkim olmasına rağmen K kuşağı işlerini tam layıkıyla yerine getireceklerine şirket yöneticilerinin inanmaları onların motivasyonunu arttırdığı vurgulanmaktadır. Yine Page Group tarafından işletmelerde görev alan üst pozisyondaki yöneticilerle yapılan araştırmaya göre bu kuşağın iyi bir maaş yerine daha çok toplumsal açıdan sorumluluğa ve şeffaflığa daha çok önem verdikleri ifade

edilmektedir. Ayrıca K kuşağı ile çalışmak isteyen dijital teknoloji şirketleri tarafından öncelikle onların değerlerinin, tercihlerinin ve beklentilerinin belirlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Gazeteekonomi Web Sayfası, 2020).

İnsani ve Sosyal Araştırmalar Merkezi tarafından "Teknoloji Kullanımı ve Bağımlılığı Açısından Türkiye Gençliğinin Fotoğrafı" isimli çalışmasında akıllı telefon, internet, sosyal medya ve bilgisayar oyunları gibi oyun ve uygulamalar çok uzun süre kullanıldığında akademik başarı seviyesinin düştüğü vurgulanmıştır. Yine bu çalışmada iyi ve mutlu bir aile ilişkisinin ve bir hedef ve amacın olması bu oyun ve uygulama bağımlılıklarını en aza indirmektedir (Akın ve Dağ, 2015). Teknoloji Kuşağı bireyleri gelişim çağında duygusal ve heyecanlı davranarak, sonu ve sınırı olmayan bu teknolojik cihazları kullandığında çeşitli sorunlara neden olabilmektedir. Teknoloji kuşağının en çok tercih ettiği uygulamalardan biride sosyal medya uygulamalarıdır. Bu sosyal medya uygulamalarını kullanan bireylerin bir kimliği, takipçisi ve güvenlik şifresi vardır. Sosyal medya uygulamaları ile her gün binlerce mesaj ve fotoğraf paylaşılmaktadır. Zaman zaman bu mesajlara takipçiler tarafından dramatik tepkiler verilerek toplumu galeyana getiren sonuçlar doğurabilmektedir. Ayrıca teknoloji kuşağı bireyleri birtakım bilgilere kolayca ulaşabilmektedir ve bu bilgilerin bazılarının doğruluğu teyit edilmemiş bilgilerdir. Bu sebeple bazı bireyler kaygı, fobi ve korku gibi çeşitli ruhsal ve psikolojik rahatsızlıklar yaşayabilmektedir. Teknoloji ve uygulamaların bireyler tarafından yoğun kullanılması sonucu aile ilişkisi bozulmaktadır. Burada en önemli unsur birey ile aile iletişimin kopmaması gerekir. Yeni gelen nesil bütünüyle dijital dünya ile temas halinde olması nedeniyle iyi ve doğru bir aile iletişimin olması gerekir (Akın ve Dağ, 2015).

Günümüzün teknolojilerini kullanırken niçin ve ne şekilde kullanılacağına bilinmesi oldukça önemli bir husustur. Üniversitede okuyan bireyler ile gerçekleştirilen bir bilimsel çalışmada interneti ve sosyal medya ağlarını kullanma nedeni olarak arkadaş grupları ile fikir, düşünce ve görüşlerini paylaştıklarını, kendilerini bu araçlarla kolayca açıklayabildiklerini, çeşitli kuruluşlara ve kişilere ulaşma fırsatından dolayı öz benliklerinin ve iletişim

kabiliyetlerinin arttığını, güncel konuları takip etme yolu ile yeni fikirler ve görüşler öğrendiğini ve aynı zamanda bilgilerinin arttığını, arzu ettikleri bilgiye kolayca ve hızlıca elde ettiklerini ve eğlendikleri ve rahatladıkları için streslerinin azaldığını açıklamışlardır (Solmaz ve Diğ., 2013: 23-32).

3.6.3. K Kuşağı ve Aile İçi İletişim

Teknoloji kuşağının bireyleri sosyal medya aracılığı ile düşünce, fikir ve görüşlerini açıklayabildiklerini düşünmektedirler. Bu bireylerin ailesi de geleneksel bir davranış ile çocuklarını kontrol etmeye gayret ederler. Doğal olarak herhangi bir yenilik ve teknoloji bir tehdit veya korku unsuru olarak görüldüğünden bireyin ebeveyni derhal onları kontrol etmeye veya engellemeye çalışırlar. Günümüzde kadınlar çalışma yaşamında aldıkları görevler ve sorumluluklardan dolayı bazı sorumluluklarını yerine getiremediğini düşünmektedir. Bu durumda kadın kabahatli olduğu duygusuna kapılır ve gerilir. Bunun sonucunda ise anne çocuklarına çok daha sert davranmaya başlarken baba ise çocukları ile daha uygun ve olumlu davranışa girer ve onlarla yakın temas halindedir. Geçmişte çok aşırı disiplinli babaların yerini daha ılımlı babaların aldığı görülür ve çocukların hiçbir isteği baba tarafından reddedilmez. Bu sebeple bu bireylere kural ve kaideleri koymak artık anneye kalmıştır. Son on yıllık periyoda bakıldığında bu görevlerin anneye geçerek çok önemli sayılan bir değişim yaşanmıştır. Buda ailelerin teknoloji kuşağı bireyleri ile iletişimde bazı problem ve sıkıntıları olduğunu göstermektedir. (Duygulu, 2018:647).

SONUÇ

Bu çalışmada yeryüzünde meydana gelen olaylar ve değişimlere göre sınıflandırılan kuşaklar, kuşakları oluşturan unsurlar ve kuşaklar arasındaki farklar incelenmiştir.

Günümüzde iletişim ve bilişim başta olmak üzere teknolojik alanlardaki önemli gelişmelerden genç neslin azami derecede faydalandığı ve özellikle internet ve sosyal paylaşım uygulamalarını yoğun olarak kullandıkları görülmektedir. Bilim insanı Hertz tarafından bu nesil K Kuşağı olarak adlandırılmıştır. Bu

kuşak teknolojinin oldukça gelişim gösterdiği bir dönemde dünyaya geldiklerinden dolayı da teknoloji kuşağı olarak ta adlandırılmaktadır.

Teknolojik gelişimler bu kuşağın yaşamın her alanında etkili olmaktadır. İnterneti olan bir elektronik cihaz ile alışveriş, ticaret, vergi ve fatura ödemeleri, oyun oynayarak eğlenme, eğitim alma gibi birçok faaliyetler bu kuşağın imkanları arasındadır. Yine bu dönemde sağlık, ulaşım, adalet, turizm, hazine, maliye gibi tüm bakanlık birimlerinde devlet işleri elektronik ortamda yapılabilmektedir. Teknolojinin çok geliştiği bir ortamda dünyaya gelen bu bireylerin bu değişime kolayca uyum sağlaması neticesinde yetenekleri gelişmekte, dayanışmaya önem vermekte ve hayatlarında daha yaratıcı olmaktadır. Tabii olarak teknolojiye bağımlı olan bu nesiller dışarıda fazla zaman harcamadıklarından yalnızlık ve kaygı gibi bir takım sosyal sorunlar da yaşayabilmektedir.

Bu dönemin bireylerinin özellikleri de yaratıcılık, yalnızlık, cömertlik, geleneksel kurumlara güvensizlik ve kaygıdır. Türkiye’de K Kuşağı ile siyasi partilere güven duyup duymadıkları ile ilgili bir bilimsel çalışma yapılmıştır. Aksu (2019) tarafından K kuşağının seçim kampanyaları ile ilgili genel algıları incelendiğinde seçim kampanyalarına güvensizlik duydukları, seçim kampanyasına yönelik faaliyetlerin de ikna edicilikten uzak olduğu ve seçimlerde gerçekleştirilen propagandaların lüzumsuz ve israf olarak görüldüğü tespit edilmiştir (Aksu, 2019). Hertz (2015) tarafından da geleneksel kurumlara karşı bu kuşağın güvensizlik duygusu içerisinde olduğu vurgulanmıştır. Arslan ve Nur (2018) tarafından yapılan çalışmada ise teknoloji kuşağı olan K Kuşağı bireylerin cinsiyetleri açısından teknolojide yenilikçi eğilimleri istatistiksel açıdan önemli bulunmuştur. Kadınların erkeklere göre teknolojide yenilikçi eğilimlerinin daha fazla olduğu belirlenmiştir (Arslan ve Nur, 2018).

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, O. Batur, H. Z. ve Ekşili, N. (2014). “Kuşakların Değişen Yüzü ve Y Kuşağı İle Ortaya Çıkan Yeni Çalışma Tarzı: Mobil Yakalılar.” Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (19), 165-182
- Akın, A. ve Dağ, A. (2015). Teknoloji Kullanımı ve Bağımlılığı Açısından Türkiye Gençliğinin Fotoğrafı. http://insamer.com/tr/teknoloji-kullanimi-ve-bagimlili-aci-sin-dan-turkiye-gencliginin-fotograf1_182.html, (erişim tarihi: 01.06.2020).
- Aksu, S. (2019). “K ve Z Kuşağının Siyasi Seçim Kampanyalarına Yönelik Güvenine İlişkin Bir İnceleme”, Uluslararası Sosyal Ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi, 6(40), 2016-2025
- Arslan, B. e Nur, E. (2018). “Teknolojinin Yeni Çocuğu: K Kuşağı”, Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi”, 6(15), 329-347
- Aşkar, S.H.(2018). X ve Y kuşağı bireylerinde bağlanma stillerinin yaşam doyumuna ve kişiler arası ilişkilere etkilerinin karşılaştırılması (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.
- Aygenoğlu, K. (2015). X ve Y kuşaklarının kurumsal iş hayatında insan kaynağı açısından stratejik yönetimi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul
- Azanpa, Ö. N. (2017). Yeni Nesil K Kuşağı Çocukları. <https://psikologbiranne.com/?p=333>. Erişim Tarihi: 20.05.2020
- Bennet, S. E. and Rademacher, W. E. (1997). After the boom: the politics of generation x. (edited by) Craig, S. C. and Bennet, S. E., Maryland: Rowman & Littlefield Publishers
- Benson, M. .L. (2001) Crime and the life course, Chapter I, s. 1-29, <http://www.roxbury.net/clcwebch1.pdf>, (erişim tarihi. 01.06.2020)
- Burnett, J. (2010). Generations: The time machine in theory and practice. Farnham, Surrey, GBR: Ashgate Publishing Group
- Bynner, J. (2001). Interdisciplinary Perspectives On Analysing The Life Course Seminar 2, *Theorising Across Disciplines*, “Life Course Change And Social Change. Insights From Cohort Comparisons”, Centre For Longitudinal Studies, Institute Of Education, University Of London, Cambridge
- DeWall, C. Nathan, P. Jr., Richard. S., Campbell, W. K.. and Twenge, J. M. (2011). “Tuning in to Psychological Change: Linguistic Markers of Psychological Traits and Emotions Over Time in Popular U.S. Song Lyrics. Psychology of Aesthetics”, Creativity and the Arts, 5(3), 200–207. <https://doi.org/10.1037/a0023195>
- Duygulu, S. (2018). “Yeni Medya Teknolojilerinin K-Kuşağının Ebeveynleriyle Olan İletişime Etkisi”, TRT Akademi, 3(6), 632-652.
- Fortes, M. (1984). “Age, Generation And Social Structure” in Kertzner, D and Keith, J. (Ed.), Age And Anthropological Theory, London: Cornell University Press
- Gilbaugh, P. (2009). Supervision of Intergenerational Dynamics University of Iowa School of Social Work - National Resource Center for Family Centered Practice "Committed to Excellence Through Supervision"

- Heilber, W. (2016). Here's What You Should Know About "Generation K"-The Teens Shaped by Terrorism, Technology and Anxiety, <https://www.businessinsider.com/what-you-need-to-know-about-generation-k-2016-4>, (erişim tarihi: 26.08.2018)
- Hertz, N. (2015). Generation K: What It Means To Be A Teen. <Http://Www.Noreena.Com/Wp-Content/Uploads/2015/04/Generation-K.Jpg>, (erişim tarihi: 01.06.2020)
- Kapil, Y. ve Roy, A. (2014). "A Critical Evaluation Of Generation Z At Workplaces", *International Journal of Social Relevance & Concern*, 2(1), 10-14.
- Keleş, H.N. (2011). "Y Kuşağı Çalışanların Motivasyon Profillerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma", *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 129-139
- Lehto, Y.X., Jang, S. Francis, A. and O'Leary, J. (2008). "Exploring Tourism Experience Sought: A Cohort Comparison of Baby Boomers and the Silent Generation", *Journal of Vacation Marketing*, 14(3), 237-252
- Levickaite, R. (2010). "Generations X Y Z: How Social Networks Form The Concept Of The World Without Borders (The Case Of Lithuania)", *Limes Cultural Regionalistics* 3(2), 170-183
- Lower, J. (2008). "Brace Yourself Here Comes Generation Y", *Critical Care Nurse*, 28 (5), 80-85.
- Macunovich, D. J. (2000). The baby boomers, Barnard College, Columbia University
- Mandalı, Ç. (2017). X ve Y Kuşağını Motive Eden Faktörler Ve Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Açısından Karşılaştırması (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.
- Mengi, Z. (2011). Yazan: Zeynep Mengi Kaynak : www.yenibiris.com/HurriyetIK, (erişim tarihi: 0106.2020)
- Notter J. (2005). Why Generations Matter, and Why They Don't: The Business Realities of Diversity in the Workplace. Financial Management Symposium
- Oblinger, D. G. ve Oblinger, J. L. (2005). : Is It Age or IT: First Steps Toward Understanding the Net Generation. D. G. Oblinger ve J. L. Oblinger (Ed.). *Educating the Net Generation* içinde (s. 2.1-2.19). EDUCAUSE e-book. <https://www.educause.edu/ir/library/pdf/pub7101.pdf>, (erişim tarihi: 05.06.2020)
- Osunluk, H. (2004). Yaşam Seyri Teorisi Ve Özürlüler; *ÖZ-VERİ Dergisi*; Cilt 1; Sayı 1, http://www.sosyalsiyaset.net/documents/yasam_seyri_teorisi.htm, (erişim tarihi:25.05.2020)
- Öz, Ü. (2015). XYZ Kuşaklarının Özellikleri Ve Y Kuşağının Örgütsel Bağlılık Düzeyi Analizi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi: Ankara
- Özkan, M. ve Solmaz, B. (2015). "The Changing Face Of The Employees- Generation Z And Their Perceptions Of Work (A Study Applied To University Students)", *Procedia Economics and Finance*, 26, 476-483.
- Parry, E., Urvin, P. (2010). "Generational Differences in Work Values: A Review of Theory and Evidence", *International Journal of Management Reviews*, 13(1), 79-96.

- Prensky, M. (2001). "Digital Natives, Digital Immigrants", *On the Horizon*, 9(5), 1-6. NCB University Pres
- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z. ve Demir, M. (2013). "İnternet ve Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Bir Uygulama", *Selçuk İletişim*, 7 (4), 23-32.
- Thompson, E.P. (1967). "Time, Work-Discipline And Industrial Capitalism", *Past and Present*, 38, 56-97
- Toruntay, H. (2011). *Takım Rollerini Çalışması: X Ve Y Kuşuğu Üzerinde Karşılaştırmalı Bir Araştırma (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi)*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul
- Türk, A. (2013). *Y Kuşuğu*. İstanbul: Kafekültür Yayıncılık.
- Twenge, J. M., Campbell, S. M., Hoffman, B. J. and Lance, C. E. (2010). "Generational Differences In Workvalues: Leisure And Extrinsic Value Sincreasing, Social And İtrinsic Values Decreasing", *Journal of Management*, 36(5), 1117-1142. Doi: 10.1177/0149206309352246.
- Uzun, Z. (2016). *Z Kuşuğu Öğrencilerinin Akıllı Cep Telefonu (smartphone) Kavramına İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması. 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Araştırmaları Konferansı Bildiri Kitapçığı* (s. 84-94). Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Zemke, R., Raines, C. And Filipczak, R. (1999). *Generations at work: managing the clash of veterans, boomers, xers, and nexters in your workplace*. New York: Amacom
- Zemke, R., Raines, C., Filipczak, B. (2013). *Generations at work : managing the clash of boomers, gen xers, and gen yers in the workplace (2nd Ed)*. New York: Amacom
- <http://www.gazeteekonomi.com/kariyer/iste-k-kusuginin-ozellikleri-h366030.html>, (erişim tarihi: 25.05.2020)